

12.11.2009/HYD ja VES tarkistettu sopimusesitys, jossa on otettu huomioon MMM:n kommentit

Toimintameno -htv ja projektihenkilö -htv ovat valmistelukokouksessa MMM:n esittämän mukaiset eli samat kuin tämän vuoden sopimuksessa. Voimavarasuunnitelma sovittiin laadittavaksi vuoden 2010 alkupuolella.

Tulostavoitetarkistusten lisäksi tässä on määrärahaesitys ja taulukko erillismäärärahojen käytöstä (liite 1). Liite 2 on toimitettu jo aiemmin.

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN VESIVAROJEN KÄYTÖN JA HOIDON VUODEN 2010 TULOSSUUNNITELMA SEKÄ VUOSIEN 2011–2014 TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1. Toiminnan keskeiset painotukset
2. Tulostavoitteet
3. Määrärahasuunnitelma

LIITTEET

1. Raportti vuoden 2009 määrärahojen käytöstä
2. Raportti vuoden 2009 toimintamenoihin kirjatusta työajan käytöstä

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN JA SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN VUODEN 2010 TULOSSOPIMUS

Maa- ja metsätalousministeriö ja Suomen ympäristökeskus ovat tehneet tämän 1.12.2009 Helsingissä pidettyyn tulosneuvotteluun perustuvan sopimuksen Suomen ympäristökeskuksen tulostavoitteista vuodelle 2010. Sopimus täsmentää ja täydentää alustavia tulostavoitteita, jotka ministeriö on asettanut Suomen ympäristökeskukselle valtion vuoden 2010 talousarvioesityksen laadinnan yhteydessä.

Tulossopimuksen lisäksi on tehty palvelusopimus vuodelle 2010, jossa on yksilöity Suomen ympäristökeskuksen jatkuvaluonteiset palvelut ministeriölle ja alueellisille ympäristökeskuksille vesivarojen käytön ja hoidon tehtävissä.

1. TOIMINNAN KESKEISET PAINOTUKSET

Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla tavoitteena on edistää vesivarojen kestävästä käytöstä ja hoitoa sekä poikkeuksellisten sää- ja vesiolojen hallintaa, erityisesti ääri-ilmiöiden ja niihin liittyvien riskien hallintaa tuottamalla korkealaatuisia asiantuntijapalveluita ja tietoa ongelmien ennaltaehkäisyyn ja ratkaisuihin. Toiminnan keskeiset painotukset on esitetty päämäärien alla strategisissa tavoitteissa.

2. TULOSTAVOITTEET

Päämäärä I: Tulvariskejä hallitaan tehokkaasti ja luotettavasti.

Strategiset tavoitteet

Tulva- ja patoturvallisuusriskien hallintaa tukevat vesistömallit, tietojärjestelmät, ennuste- ja varoitusjärjestelmät sekä tulvakartat palvelevat käytännön tarpeita ja tulvadirektiivin toimeenpanoa ottaen huomioon myös meritulvat.

Lisääntyvä tieto ilmastomuutoksen vaikutuksista mahdollistaa sopeutumisen suunnittelun ja poikkeuksellisten vesitilanteiden hoidon.

Tulvariskien hallinnan tarpeet on otettu huomioon alueiden käytön suunnittelussa, rakentamisen ohjauksessa sekä maa- ja metsätaloudessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Osallistutaan ministeriön tulva-asetustyöryhmään, tulvariskien hallinnan strategisten linjausten ja suunnittelun opastuksen laadintaan, tulvariskien merkittävyyden arviointiin ja asiaan liittyvän toteutussuunnitelman laatimiseen. Tuetaan tulvadirektiivin toimeenpanoa EU:n työryhmissä ja verkostoissa.

Kehitetään tulvatietojärjestelmä tulvariskilainsäädännön täytäntöönpanoja ja raportointia varten ensivaiheessa tulvariskien alustavan arvioinnin ja tulvariskikartoituksen tietosisällön tallentamiseksi järjestelmään.

Toteutetaan kunnille tehtävä kysely hulevesitulvariskien hallinnasta tulvadirektiivin toimeenpanoa varten.

Tehdään yhteenveto suunniteltujen ja toteutettujen tulvavesien pidättämishankkeiden lunastus- ja korvausmenettelyistä ja kartoitetaan tulvariskien alustavan arvioinnin yhteydessä tarvetta tulvavesien tilapäiseen pidättämiseen vesistöalueilla.

Kehitetään sää- ja merivedenkorkeushavaintojen ja -ennusteiden käyttöä Porin ja Tornion vedenkorkeusennusteissa Ilmatieteen laitoksen kanssa.

Osallistutaan tulvariskien hallintajärjestelmän tuotekehityshankkeeseen.

Otetaan jäänpaksuuden, supon ja lumen syvyyden laskenta käyttöön Vesistömallijärjestelmässä. Kerätään aineistoa jääpatoennusteita varten ja aloitetaan tilastollisen jääpatoennustemallin kehittäminen.

Kehitetään lumen vesiarvon ja maankosteuden satelliittitietojen käyttöä vesistöennusteissa Ilmatieteen laitoksen (Floodfore) ja Aalto yliopiston (SMOS-Nora) kanssa.

Osallistutaan LUOVAn pilotti-vaiheeseen Ilmatieteen laitoksen kanssa.

Arvioidaan vesitilannepalvelun kehittämistarpeet asiakasnäkökulmasta.

Arvioidaan pitkien sääennusteiden käyttökelpoisuutta vesistöennustamisessa kahden vuoden käyttökokemusten perusteella. Kehitetään vedenkorkeuden ja virtaaman ennusteiden epävarmuuden esittämistä uusien kuvatyypin.

Kehitetään vesistöennusteiden optimoivaa säännöstelylaskentaa muuttuviin sääolosuhteisiin. Kehitetään tämän laskennan ohjauksen käyttöliittymää.

Otetaan hydrologisen seurannan valvomo-ohjelmistossa käyttöön osa, jolla tarkkaillaan automaattisilta mittausasemilta kerättävän datan laatua.

Päämäärä II: Vesihuoltopalvelujen saatavuus ja laatu on varmistettu kaikissa oloissa.

Strategiset tavoitteet

Yhdyskuntien ja haja-asutusalueiden vesihuollon järjestämistä ja toimintavarmuutta on edistetty yhteistyössä vesihuollosta vastaavien ja tutkimuslaitosten kanssa.

Vesihuollon erityistilanteisiin varautumista on edistetty ottaen huomioon toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä poikkeukselliset vesiolot.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhteistyössä Aalto-yliopiston ja sidosryhmien kanssa jatketaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja sopeutumista vesihuollossa tutkivaa projektia. Tässä yhteydessä tuotetaan myös vesihuoltolaitosten varautumissuunnittelussa ja riskien arvioinnissa tarvittavaa opasaineistoa.

Kehitetään menetelmä haja-asutusalueiden vesihuollon keskitetyn ja hajautetun järjestämisen taloudellisuusvertailun toteuttamiseksi paikkatietoaineistoja hyödyntäen ottaen huomioon kyläkohtaiset ratkaisut.

Pohjavesitiedon saatavuuden edistämiseksi laaditaan kansalaisille tarkoitettu pohjavesiesite, josta löytyvät kootusti www-sivujen tiedon lähteet.

Arvioidaan kuivuusjaksojen pituutta vesistöissä ilmastonmuutoslaskennan osana.

Osallistutaan vesihuoltolain tarkistamistyöryhmään.

Päämäärä III: Vesivarojen käytettävyys ja tila ovat hyvät.

Strategiset tavoitteet

Vesienhoidon järjestämisessä pystytään ottamaan huomioon vesivarojen käytön sekä tulva- ja kuivuusriskien hallinnan tavoitteet sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Lisätään tiedollisia ja menetelmällisiä valmiuksia tunnistaa parhaat toimenpiteet ja käytännöt, joiden avulla voidaan saavuttaa ympäristötavoitteet rakennetuissa ja säännöstellyissä vesistöissä.

Edistetään suunnittelukäytäntöjä, jotka mahdollistavat vesivarojen käytön ja hoidon kestävä ja yhdenmety suunnittelun.

Valuma-alueiden vesitalouden hallinnan suunnittelussa ja mallinnuksessa pystytään tyydyttämään aluehallinnon tarpeet.

Vuorovaikutteista suunnittelua palvelevia ja monitavoitteista päätöksentekoa tukevia menetelmiä hyödynnetään vesivarojen käytettävyyden ja hoidon edistämässä.

Vesivaroja kuvaavia tietovarantoja ja malleja käytetään tehokkaasti vesivarojen käytettävyyden edistämässä.

Toiminnalliset tavoitteet

Käynnistetään yhteispohjoismainen hanke vesienhoidon tila-arvioinnin kehittämiseksi ja parhaiden toimenpideyhdistelmien tunnistamiseksi voimakkaasti muutetuiksi tunnistetuissa säännöstellyissä ja rakennetuissa vesistöissä yhdessä voimayhtiöiden ja viranomaisten kanssa.

Kehitetään ja sovelletaan monitavoitearviointia rakennettujen ja säännöstelyjen vesien tilan parantamista tukevien toimenpiteiden arvioinnissa lijoella ja Mustionjoella.

Saatetaan päätökseen Karvianjoen tulevaisuustarkastelut -hanke. Arvioidaan vesistöissä ja valuma-alueella tehtävien toimenpiteiden vaikutuksia veden määrään ja laatuun sekä toimenpiteiden hyötyjä, haittoja ja kustannuksia.

Kehitetään menetelmiä ja käytäntöjä tulvariskien hallinnan ja vesienhoidon yhdenmety suunnittelun tueksi sekä käynnistetään valuma-alueiden vesitalouden hallinnan toimintamallin suunnittelu. Osana hanketta sovelletaan monitavoitearviointia tulvariskien hallinnan suunnittelussa Rovaniemellä ja arvioidaan menetelmän hyödyntämismahdollisuuksia yhteistyössä ELYn ja sidosryhmien kanssa.

Kehitetään säännöstelyjen operatiivista käyttöä palvelevia vesistökohtaisia malleja ELY-virastoille ja laaditaan säännöstelyjen käyttöä koskeva opetusohjelma (Osa I) sekä järjestetään säännöstelyjen käyttöä ja kehittämistä koskeva koulutustilaisuus. Lisäksi laaditaan opinnäytetyö ja julkaisu hydrologiseen aineistoon perustuvista vaikutustarkasteluista ja niiden hyödyntämisestä säännöstelyjen kehittämisen ja operatiivisen käytön tukena.

Jatketaan hulevesien hallinnan menetelmien ja purokunnostusten toimintamallin testaamista yhteistyössä Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa, suoritetaan purokunnostuksen maksuhaluuskysely sekä tulosten käsittely ja laaditaan luonnos purokirjan sisällöstä.

Parannetaan vesistöjen fosfori-, typpi- ja kiintoainemallintamista tarkennetulla mallilla mm. pelto-, metsä- sekä oja- ja puroprosessien avulla. Tehdään vertailu aikaisempien vesistökuormitusarvioiden ja Vesistömallijärjestelmän välillä. Arvioidaan Itämeren kuormituslähteet vesistöaluekohtaisin jakaumin tavoitteena kohdistaa kuormituksen vähennystoimenpiteet oikeisiin kohteisiin.

Arvioidaan viljelytoimenpidevaihtoehtojen vaikutusta ravinnekuormitukseen kohdevesistöillä: Karvianjoki, Aurajoki yhteistyössä ELY keskusten kanssa.

Raportoidaan valtakunnallisen valuma-aluejärjestelmän I vaiheen työn tulokset. Keskeiset tavoitteet ovat valuma-aluejaon ja sen tuotantomenetelmien suunnittelu, dynaamisen valuma-alueen rajaustyökalan toteuttaminen sekä valuma-alue tietojärjestelmän toteuttaminen HERTTA ympäristössä.

Vesistöjen syvyyskartoituksen menetelmiä ja laitteistoja kehitetään ottaen huomioon lasermenetelmien käyttömahdollisuudet sekä luotaukset vaikeasti saavutettavissa ja matalissa vesistöissä. Selvitetään ja tehdään ehdotus laserkartoituksen laajentamisesta vesistöihin osana valtakunnallista korkeusmallituotantoa yhteistyössä Geodeettisen laitoksen, Maanmittauslaitoksen ja vesiväylistä vastaavien virastojen kanssa.

Päämäärä IV: Vesistöhankkeiden hyödyt toteutuvat ja haitat ovat vähäisiä.

Strategiset tavoitteet

Vesistöhankkeiden hyödyn, kustannusten ja haittojen arviointimenetelmien soveltamista on edistetty.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset vesistöjen hydrologiaan on otettu huomioon säännöstelykäytäntöjen muutoksissa ja lupien tarkistamisessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Laaditaan yhdessä Lapin ympäristökeskuksen ja paikallisten tahojen kanssa yhteenveto Inarijärven tilan ja käytön kehittymisestä hyödyntäen vuonna 2009 kehitettyä mittaristoa.

Opastetaan ja tuetaan Kaakkois-Suomen ja Lapin ympäristökeskuksia Vuoksen juoksutusten hoidossa ja Inarijärven säännöstelyn käytössä.

Arvioidaan ilmastonmuutoksen vaikutusta vesistöjen käyttöön yhteistyössä ELY keskusten kanssa kohdevesistöinä: Kymijoki, Kyrönjoki, Paatsjoki, Iijoki ja Siika- tai Kalajoki.

Tehdään esiselvitys kevättulvariskin pienentymisen aiheuttamista muutostarpeista vesistöjen säännöstelykäytäntöihin ja säännöstelylupiin.

Päämäärä VI: Suomi toimii aktiivisesti vesialan kansainvälisessä yhteistyössä.

Strategiset tavoitteet

Vesitaloudellinen T&K- ja hanketoiminta tukevat asetettuja tavoitteita globaaleissa vesikysymyksissä ja kehitysyhteistyössä.

Tutkijat ja asiantuntijat ovat verkostoituneet kansainvälisesti ja osallistuvat yhteistutkimushankkeisiin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tuetaan itäisen Keski-Euroopan, Kaukasuksen ja Keski-Aasian maiden kehitystä vesivarojen käytössä ja hoidossa YK/UNECE/IWRM ja WGMA -ryhmissä.

Lisätään kansainvälistä verkostoitumista ja asiantuntijavaihtoa osallistumalla Suomen edustajana tulvatutkimuksen koordinoitihankkeeseen CRUE ja vesi- ja kehitystutkimusverkostoon SPLASH.

Osallistutaan IAHR:n jääsymposiumin järjestelyihin Lahdessa kesällä 2010.

Arvioidaan kansainvälisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia hydrologisten ja meteorologisten laitosten näkökulmasta valmisteltaessa ja toimeenpantaessa WMO:n Euroopan alueen uutta työohjelmaa 2010 – 2013.

Selvitetään kansainvälisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia rajavesistöyhteistyössä.

Tuetaan Finnish Water Forumin toiminnan ja palvelujen järjestämistä.

Päämäärä VII: Vesivaratehtävissä on osaava ja asiakkaiden tarpeet tunteva henkilöstö.

Strategiset tavoitteet

Vesitaloustehtävien henkilöstövoimavarat ja -rakenne mahdollistavat keskeisten palvelujen hoitamisen sekä T&K –toiminnan ja osaamisen kehittämisen.

Toiminnalliset tavoitteet

Auditoidaan vesivaratehtävien toimintamalleja ja tuetaan toimintamallien kehittämistä osana ELYjen johtamisjärjestelmää.

Laaditaan yhteistyössä ELY keskusten kanssa suunnitelmat hydrologisen henkilöstön käytöstä ja koulutuksesta hydrologisen palvelun hoitamiseksi ja sen toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Käynnistetään hydrologisen laatujärjestelmän uusi auditointiohjelma yhteistyössä ELY keskusten kanssa.

Valmistellaan vesivaratehtävien voimavarasuunnitelma osana SYKEN henkilöstövoimavarojen kohdentamissuunnitelmaa ottaen huomioon vesivaratehtävien painotukset sekä tehtävien alueellistaminen.

Pysyväisluonteisia vesivaratehtäviä hoitava vakinainen henkilöstö mitoitetaan tehtäviä vastaavasti. Näihin tehtäviin arvioidaan vuonna 2010 käytettävän Suomen ympäristökeskukselle myönnettävistä momentin 35.01.04 toimintamenomäärärahoista sekä momentin 30.50.20 määrärahoista rahoitettuja henkilötyövuosia seuraavan taulukon mukaisesti.

Luvut ovat samat kuin vuoden 2009 tulossopimuksessa. Voimavarasuunnitelma päivitetään vuoden 2010 alkupuolella ottaen huomioon vesivaratehtävien tarpeet ja tuottavuusohjelman vaikutukset .

Momentti	2009	2010	2011	2012	2013
35.01.04, Yhteensä	32	29	28	27	27
30.50.20, Yhteensä	16	16	16	16	16

Päämäärä VIII: Yhteistyö sidosryhmien kanssa toimii hyvin.

Strategiset tavoitteet

Asiakaslähtöistä toimintakulttuuria on kehitetty ja huolehdittu hyvistä yhteistyösuhteista asiakkaiden kanssa.

SYKE syventää yhteistyötään vesitaloustehtävien kehittämisessä keskeisten asiantuntija- ja tutkimuslaitosten sekä muiden toimijoiden kanssa.

Valtion aluehallinnon uudistuminen otetaan huomioon asiakas- ja yhteistyöverkkojen kehittämisessä.

SYKEN vesitaloustehtävissä otetaan huomioon sektoritutkimuksen neuvottelukunnan määrittelemät painotukset ja teemat sekä luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymäasetuksen mukaiset tavoitteet ja tehtävät.

Toiminnalliset tavoitteet

Tuetaan uuden aluehallinnon laatutyön kehittämistä edistämällä vesivara-, ympäristö- ja liikenneprosessien yhteensovittamista.

Laajennetaan hydrologista verkkopalvelua mm. tarjoamalla uutta monipuolista tietoa Suomen järvistä ja vesistöistä.

Avustetaan VALHA 2010 valmiusharjoituksessa.

Helsingissä 1.12. 2009

Timo Kotkasaari
Osastopäällikkö, ylijohtaja
Maa- ja metsätalousministeriö

Lea Kauppi
Pääjohtaja
Suomen ympäristökeskus

3. MÄÄRÄRAHASUUNNITELMA

Määrärahaesitys

(1 000 euroa)

Momentti	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
30.50.20 Vesivarojen käyttö ja hoito		930	930	930	930	930	930

LIITE 1

**RAPORTTI VUODEN 2009 MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTÖSTÄ
(arvio x.x.2009)**

1. Vesivarojen käytön ja hoidon määrärahojen käyttö vuonna 2009

Momentti	Siirtyneet saldot 2009	Myönnetty 2009	Käytettävissä 2009	Käyttö 30.9.2009	Arvio 2010 siirtävistä
30.50.20	112 143	820 000	932 143	570 197	150 000